

Dokument na rokovanie

B9-0144/2024 }
B9-0148/2024 }
B9-0151/2024 } RC1

28.2.2024

SPOLOČNÝ NÁVRH UZNESENIA

predložený v súlade s článkom 132 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,

ktorý nahrádza tieto návrhy uznesenia:

B9-0144/2024 (PPE)

B9-0148/2024 (Renew)

B9-0151/2024 (ECR)

o kritickej situácii na Kube
(2024/2584(RSP))

**Gabriel Mato, Michael Gahler, Leopoldo López Gil, Paulo Rangel,
Antonio López-Istúriz White**

v mene skupiny PPE

**Javier Nart, Petras Auštrevičius, José Ramón Bauzá Díaz, Fabio Massimo
Castaldo, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Karin Karlsbro, Ilhan
Kyuchyuk, Dragoș Pîslaru, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez
Ramos, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans**

v mene skupiny Renew

**Anna Fotyga, Angel Dzhambazki, Ryszard Czarnecki, Hermann Tertsch,
Assita Kanko, Elżbieta Rafalska, Bogdan Rzońca, Joachim Stanisław
Brudziński, Elżbieta Kruk, Witold Jan Waszczykowski, Andželika Anna
Możdżanowska, Adam Bielan, Eugen Jurzyca, Carlo Fidanza, Waldemar
Tomaszewski, Anna Zalewska**

v mene skupiny ECR

RC\1297889SK.docx

PE756.911v01-00 }
PE756.915v01-00 }
PE756.918v01-00 } RC1

Uznesenie Európskeho parlamentu o kritickej situácii na Kube (2024/2584(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Kube, najmä na uznesenie z 12. júla 2023 o stave v súvislosti s dohodou o politickom dialógu a spolupráci medzi EÚ a Kubou vzhľadom na nedávnu návštevu vysokého predstaviteľa na ostrove¹,
- so zreteľom na Dohodu o politickom dialógu a spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Kubánskou republikou na strane druhej² (ďalej len „dohoda o politickom dialógu a spolupráci“), podpísanú v decembri 2016 a predbežne vykonávanú od 1. novembra 2017,
- so zreteľom na články 4, 5 a 229 kubánskej ústavy a kubánskeho trestného zákonníka,
- so zreteľom na vymedzenie pojmu „organizácia občianskej spoločnosti“ v Úradnom vestníku Európskej únie,
- so zreteľom na dokument pokročilého systému záznamov (ARES) (2021) 2474104, ktorý predložil zástupca výkonného riaditeľa Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ďalej len „ESVČ“) pre Ameriku,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach zo 16. decembra 1966 a ďalšie medzinárodné zmluvy a nástroje týkajúce sa ľudských práv,
- so zreteľom na Dohovor OSN proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, ktorý prijalo Valné zhromaždenie OSN 10. decembra 1984 a ktorého je Kuba zmluvnou stranou,
- so zreteľom na správy organizácií pre ľudské práva, napríklad Human Rights Watch, Nadácie pre ľudské práva a Prisoners Defenders, kapitolu IV.B výročných správ Medziamerickej komisie pre ľudské práva (IACHR) za roky 2020, 2021 a 2022 o Kube, oznámenie osobitného spravodajcu OSN pre súčasné formy otroctva vrátane jeho príčin a dôsledkov a osobitnej spravodajkyne OSN pre obchodovanie s ľuďmi, najmä so ženami a deťmi zo 6. novembra 2019 o kubánskych zdravotníckych zboroch vysokému komisárovi OSN pre ľudské práva, oznámenie osobitného spravodajcu OSN pre súčasné formy otroctva vrátane jeho príčin a dôsledkov z 2. novembra 2023 o kubánskych zdravotníckych zboroch vysokému komisárovi OSN pre ľudské práva a závery všeobecného pravidelného preskúmania Kuby Rady OSN pre ľudské práva z roku 2018, pokiaľ ide o kubánske zdravotnícke zbory,
- so zreteľom na oznámenie osobitného spravodajcu OSN pre slobodu náboženského vyznania alebo viery, pracovnej skupiny OSN pre svojvoľné zadržiavanie, osobitného spravodajcu OSN pre podporu a ochranu práva na slobodu presvedčenia a prejavu, osobitného spravodajcu OSN pre právo na slobodu pokojného zhromažďovania a

¹ Prijaté texty, P9_TA(2023)0280.

² Ú. v. EÚ L 337 I, 13.12.2016, s. 3.

združovania a osobitného spravodajcu OSN pre otázky menších zo 16. novembra 2023 adresované Kube,

- so zreteľom na článok 132 ods. 2 a ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Európsky parlament udelil 5. júla 2017 súhlas s dohodou o politickom dialógu a spolupráci, avšak spojil ho s jasnými podmienkami súvisiacimi so zlepšovaním ľudských práv a demokracie na Kube vrátane doložky o pozastavení dohody v prípade porušenia ustanovení o ľudských právach; keďže v sprievodnom uznesení boli kubánske orgány požiadané, aby umožnili delegáciám Európskeho parlamentu vstup do krajiny a prístup k partnerom na ich strane;
- B. keďže viaceré články dohody o politickom dialógu a spolupráci medzi EÚ a Kubou, konkrétne články 1, 2 a 3, stanovujú jednoznačné zásady rovnosti, reciprocity, vzájomného rešpektu, posilnenia kontaktov, dialógu a spolupráce medzi oboma spoločnosťami; keďže Európsky parlament požiadal, ESVČ, aby vyvinula čo najväčšie úsilie a aby pri uplatňovaní dohody o politickom dialógu a spolupráci dôkladne sledovala situáciu v oblasti ľudských práv a základných slobôd na Kube; keďže pre EÚ má zásadný význam dodržiavanie ľudských, občianskych, politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv;
- C. keďže počet politických väzňov a väzňov svedomia na Kube dramaticky vzrástol a 31. januára 2024 ich už bolo 1 066, vrátane 33 osôb, ktoré boli v čase zadržovania maloleté, čo predstavuje osemnásobný nárast od roku 2018, pričom za posledných 12 mesiacov sa ich počet zvýšil o 170, čo zodpovedá mesačnému priemeru viac ako 14 osôb zadržaných z politických dôvodov; keďže, ako uviedol predseda Výboru OSN proti mučeniu v záverečných ústnych pripomienkach k tretej pravidelnej správe o Kube počas 73. zasadnutia tohto výboru v apríli 2022, organizácie pre ľudské práva zdokumentovali aj viac ako 11 000 prípadov „predtrestných“ odsúdení osôb, ktoré nespáchali žiaden trestný čin a ani sa o spáchanie žiadneho trestného činu nepokúsili, pričom tieto osoby boli odsúdené na tresty odňatia slobody v priemernej dĺžke dva roky a 10 mesiacov; keďže v posledných desaťročiach umožnil článok 72 kubánskeho občianskeho zákonníka každoročne v priemere 3 850 nových „predtrestných“ zadržaní; keďže článok 434 ods. 1 a článok 189 ods. 3 nového trestného zákonníka Kuby vychádzajú z „predtrestných“ opatrení obsiahnutých v občianskom zákonníku;
- D. keďže OSN predtým vyjadrila Kube znepokojenie nad zadržiavaním a väznením náboženských vodcov v krajine; keďže 16. novembra 2023 päť držiteľov mandátov v rámci osobitných postupov a spravodajcov OSN zaslalo Kube oznámenie, v ktorom opísali a odsúdili systematický model prenasledovania, väznenia a mučenia evanjelických pastorov a katolíckych kňazov, moslimských imámov a náboženských vodcov Yoruba/Santeria;
- E. keďže Inštitút pre výskum politiky v oblasti trestnej činnosti a spravodlivosti aktualizoval v januári 2024 svoju správu o väznicoch vo svete, v ktorej upozornil na nárast počtu väzňov na ostrove, v dôsledku čoho sa Kuba dostala na druhé miesto vo svete, pokiaľ ide o mieru uväzňovania; keďže kubánska vláda naďalej používa svojvoľné zadržiavanie na prenasledovanie a zastrasovanie kritikov, nezávislých aktivistov, politických oponentov a ďalších;

- F. keďže organizácie pre ľudské práva naďalej dokumentujú pretrvávajúce zásahy proti právam na slobodu prejavu, pokojné zhromažďovanie a združovanie v krajine a dokumentujú potlačanie nesúhlasných názorov a útoky kubánskych orgánov na obhajcov ľudských práv; keďže v roku 2023 bolo zdokumentovaných viac ako 200 prípadov obmedzovania prístupu na internet vrátane hackerských útokov na účty novinárov s cieľom umlčať ich a obmedziť slobodu prejavu;
- G. keďže situácia v oblasti ľudských práv na Kube je mimoriadne znepokojujúca, najmä pokiaľ ide o zraniteľné skupiny, ako sú ženy, etnické menšiny a LGBTIQ+ osoby; keďže mimovládne organizácie a nezávislé monitorovacie strediská hlásia nárast počtu rodovo motivovaných vražd žien na Kube s tým, že v roku 2023 sa ich počet zvýšil na 89 a v roku 2024 bolo doteraz nahlásených osem nových prípadov; keďže režim napriek tomu nezaviedol systém zaznamenávania rodovo motivovaných vražd žien na Kube na základe aktuálnych verejných údajov a doposiaľ nebol prijatý komplexný zákon proti rodovo motivovanému násiliu, ktorý by zaručil účasť zástupcov občianskej spoločnosti;
- H. keďže Európsky parlament opakovane pripomína ESVČ, že účasť zástupcov nezávislej občianskej spoločnosti na politickom dialógu a projektoch spolupráce v rámci dohody je základným prvkom dohody o politickom dialógu a spolupráci, ako sa zdôrazňuje v článku 36, a že by sa mala okamžite napraviť situácia, ktorá prevláda od podpisu dohody, keď sú zástupcovia nezávislej občianskej spoločnosti vylučovaní z fondov spolupráce a/alebo z účasti na dohode, pričom je naopak umožňovaná účasť na dohode a prístup k fondom spolupráce výhradne spoločnostiam, v ktorých má štát účasť alebo ktoré kontroluje;
- I. keďže 2. januára 2024 zverejnila OSN list kubánskeho režimu, v ktorom ho obvinila z využívania nútenej práce, t. j. jednej z foriem moderného otroctva, ktorú odsudzujú osobitní spravodajcovia pre obchodovanie s ľuďmi a otroctvo; keďže viaceré medzinárodné organizácie odsúdili to, že kubánski civilní pracovníci pôsobiaci v zahraničí, vrátane lekárov, učiteľov, námorníkov, inžinierov, umelcov alebo športovcov, sú obeťou obchodovania s ľuďmi podľa zákonov a predpisov, vrátane článku 176 trestného zákonníka, uznesenia Mincex 368 z roku 2020, zákona o migrácii a dekrétu č. 306 z roku 2012, v ktorých je priamo obsiahnuté donucovanie a ktoré majú vplyv na veľmi jednoznačne vyjadrené základné slobody;
- J. keďže režim, ktorý bol na Kube postupne zavedený, vylučuje akékoľvek vyhliadky na demokratické zmeny, pretože článok 5 kubánskej ústavy stanovuje, že „jedinečná, martiovska, fidelistická a marxisticko-leninská komunistická strana Kuby“ je nadradenou politickou silou a vládcom spoločnosti a štátu, a keďže články 4 a 229 stanovujú súčasný politický systém ako nezvratný;
- K. keďže napriek dlhoročnému zdôrazňovaniu potreby návštevy ostrova kubánske orgány systematicky odopierajú vstup na Kubu a návštevu väzňov oficiálnym výborom, delegáciám a niektorým politickým skupinám Európskeho parlamentu, medzinárodným organizáciám pre ľudské práva a iným nezávislým pozorovateľom situácie v oblasti ľudských práv vrátane osobitných spravodajcov OSN;
- L. keďže 23. novembra 2023 Konferencia predsedov Európskeho parlamentu schválila vyslanie ad hoc delegácie na Kubu v nadväznosti na pozývaci list veľvyslanca Kuby v

Belgicku a Európskej únii z 20. septembra 2023; keďže 19. decembra 2023 podpredseda kubánskeho parlamentu informoval veľvyslanca EÚ na Kube o svojom rozhodnutí odmietnuť prijať delegáciu Parlamentu s odôvodnením, že „nechce prijať návštevu poslancov Európskeho parlamentu, ktorí pracujú proti záujmom Kuby a postupujú v plnom súlade so Spojenými štátmi“; keďže veľvyslanec Kubánskej republiky v liste z 25. januára 2024 adresovanom predsedníčke Európskeho parlamentu označil predsedu ad hoc delegácie Európskeho parlamentu na Kubu a dvoch ďalších členov za osoby, ktoré „udržiavajú väzby s občanmi a organizáciami zaradenými do národného zoznamu osôb a subjektov... na základe teroristických činov a týchto občanov a organizácie podporujú“; keďže v novembri 2023 bola v priestoroch Európskeho parlamentu prijatá delegácia kubánskeho parlamentu;

- M. keďže Európsky parlament trikrát udelil Sacharovovu cenu za slobodu myslenia kubánskym aktivistom: Oswaldovi Payáovi v roku 2002, hnutiu Ženy v bielom v roku 2005 a Guillermovi Fariñasovi v roku 2010; keďže laureáti Sacharovovej ceny a ich príbuzní sú aj naďalej pravidelne obťažovaní, zavražďovaní a je im bránené, aby vycestovali z krajiny a zúčastnili sa na medzinárodných podujatiach; keďže Medziamerická komisia pre ľudské práva dospela v júni 2023 k záveru, že do smrteľnej autonehody demokratických aktivistov Oswalda Payáa a Harolda Cepera v roku 2012 boli priamo zapojené osoby pracujúce pre kubánsky štát; keďže by sa malo uskutočniť plne transparentné vyšetrovanie s cieľom postaviť pred súd osoby zodpovedné za zabitie Oswalda Payáa a Harolda Cepera;
- N. keďže sa nepodarilo naplniť hlavný cieľ dohody o politickom dialógu a spolupráci, ktorým je zlepšenie základných slobôd na Kube;
1. vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek času, ktorý uplynul od nadobudnutia platnosti dohody o politickom dialógu a spolupráci, sa situácia v oblasti nedostatku demokracie a slobôd na Kube nezlepšila a došlo naopak k ďalšiemu zhoršeniu a sťaženiu situácie v oblasti ľudských práv na ostrove, čo je v jednoznačnom a systematickom rozpore so základnými ustanoveniami dohody o politickom dialógu a spolupráci;
 2. zdôrazňuje povinnosť všetkých strán plniť záväzné ustanovenia dohody o politickom dialógu a spolupráci a dodržiavať zásadu univerzálnosti ľudských práv;
 3. čo najdôraznejšie odsudzuje systematické porušovanie a zneužívanie ľudských práv, ktorého sa kubánsky režim dopúšťa okrem iného na demonštrantoch, politických disidentoch, náboženských vodcoch, aktivistoch za ľudské práva a nezávislých umelcoch; naliehavo vyzýva kubánske orgány, aby okamžite ukončili politiku represíí; odsudzuje nedostatok náboženskej slobody na Kube;
 4. vyjadruje znepokojenie nad alarmujúcim nárastom počtu politických väzňov, ktorý sa od roku 2018 zvýšil viac ako osemnásobne, čím sa Kuba stala najväčším väzením pre politických aktivistov a disidentov v Latinskej Amerike; vyzýva na okamžité a bezpodmienečné prepustenie osôb zadržovaných len za uplatňovanie svojich ľudských práv vrátane práva na slobodu prejavu a pokojné zhromažďovanie; ďalej vyzýva na zamietnutie nespravodlivých obvinení z trestných činov a podporuje uľahčenie návratu osôb z exilu;

5. považuje za neprijateľné, že Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a delegácia EÚ v Havane súhlasili s vylúčením kubánskej demokratickej opozície, ako aj európskych a kubánskych nezávislých a legitímnych organizácií občianskej spoločnosti z politických dialógov z dôvodu, že kubánske orgány na to nedali súhlas; pripomína svoje uznesenie z júla 2023, v ktorom vyjadril hlboké poľutovanie nad tým, že podpredseda Komisie/vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) premárnil príležitosť podporiť demokraciu prostredníctvom kubánskej občianskej spoločnosti a politických väzňov a vyslať jasný signál o obavách EÚ v súvislosti s porušovaním ľudských práv na Kube;
6. opätovne vyjadruje svoju pevnú a bezpodmienečnú podporu kubánskemu ľudu, všetkým obhajcom ľudských práv na Kube a ich obdivuhodnému úsiliu o slobodu a všetky práva, ktoré kubánsky režim už desaťročia upiera;
7. vyjadruje hlboké znepokojenie nad existenciou nútenej práce na Kube a odsudzuje nútenú prácu riadenú kubánskym štátom, najmä v zdravotníckych zboroch, ale aj prácu učiteľov, námorníkov, inžinierov, umelcov, športovcov a ďalších, ktorých plat si väčšinou privlastňuje vláda Kuby; odsudzuje, že väčšina „dobrovoľníkov“ v medzinárodných misiách uviedla, že boli nasadení proti svojej vôli alebo boli k práci donútení nátlakovými štrukturálnymi podmienkami;
8. konštatuje, že v novembri 2023 boli poslanci kubánskeho parlamentu vrátane tajomníka kubánskeho národného parlamentu Homera Acostu prijatí v Európskom parlamente s rešpektom a srdečne; vyhlasuje pretrvávajúce vylúčenie Európskeho parlamentu, ktorý je jedinou európskou inštitúciou, ktorej bol odopretý vstup na kubánske územie, za neprijateľné a v rozpore s dohodou o politickom dialógu a spolupráci; odmieta rozhodnutie Kuby zamietnuť návštevu ad hoc delegácie Parlamentu a naliehavo vyzýva kubánske orgány, aby dodržiavali zásady dohody o politickom dialógu a spolupráci a umožnili Parlamentu vstup do krajiny; žiada, aby sa v súlade so zásadami dohody o politickom dialógu a spolupráci, ktorými sú rovnosť, reciprocita a vzájomný rešpekt, prijali podobné opatrenia, ktorými by sa odoprel vstup do priestorov Parlamentu všetkým zástupcom Národného zhromaždenia ľudovej moci alebo kubánskeho režimu;
9. žiada, aby kubánske orgány v súlade s dohodou o politickom dialógu a spolupráci umožnili prístup delegácii Európskeho parlamentu, EÚ a členských štátov, ako aj nezávislým organizáciám pre ľudské práva, aby mohli monitorovať súdne procesy a navštíviť stovky aktivistov a bežných Kubáncov, ktorí sú aj naďalej väznení za uplatňovanie práva na slobodu prejavu a zhromažďovania; vyzýva PK/VP, aby v každom kontakte s kubánskymi orgánmi upozorňoval na to, že Parlamentu bol opäť odopretý prístup, a aby ich naliehavo vyzýval, aby toto rozhodnutie okamžite zrušili;
10. opakuje svoju výzvu Rade, aby uplatňovala globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv (tzv. Magnitského akt EÚ) a prijala sankcie voči osobám zodpovedným za pretrvávajúce porušovanie ľudských práv na Kube, a to v prvom rade voči Miguelovi Díazovi-Canelovi ako najvyššiemu predstaviteľovi hierarchie velenia kubánskych bezpečnostných síl, ako aj ďalším vysokopostaveným úradníkom v kubánskej vláde a všetkým osobám zodpovedným za väznenie politických väzňov;
11. opakuje svoju výzvu, aby EÚ uplatnila článok 85 ods. 3 písm. b) dohody o politickom

dialógu a spolupráci s cieľom požiadať o okamžité zasadnutie spoločného výboru z dôvodu porušovania dohody kubánskou vládou, čo napĺňa podstatu „osobitne naliehavého prípadu“, pričom zdôrazňuje, že tieto porušenia zahŕňajú pretrvávajúce a zásadné porušovanie demokratických zásad a nerešpektovanie základných ľudských práv a základných slobôd uvedených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a zdôraznených v článku 1 ods. 5 dohody o politickom dialógu a spolupráci, a upozorňuje, že neriešenie takýchto porušení kubánskou vládou napriek opakovaným výzvam Parlamentu by malo viesť k pozastaveniu dohody;

12. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie vláde a Národnému zhromaždeniu ľudovej moci Kuby, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Komisii, osobitnému zástupcovi EÚ pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov, vysokému komisárovi OSN pre ľudské práva a vládam členov Spoločenstva štátov Latinskej Ameriky a Karibiku.